

A szécsényi országgyűlés 250. évfordulóját ünnepeltük

A szécsényi országgyűlés 250. évfordulóját szabadon ünnepeltük. Majdnem 250 év után a szabadságszerető magyar nép végre önállóan intézi országát sorsát. A szabad Magyarországról hosszú, évszázados harc folyt. Népünk történetének dicső fejezete tanúsítja ezt a harcot.

A végvári harcosok, kurucz vitézek után a 48-as szabadságharc hősei vörössapkás katonái szereztek dicsőséget a magyar népnek. Történelmünk későbbi szakaszán az 1919-es proletárhősök szították újra magára a szabadság lángját és teremteték meg — ha rövid időre is — a dolgozó szabad hazáját. Ezek a dicső harcok 240 évig belső és külső okok miatt sarkatelelenül végződtek. Évszázados küzdelem után 1945-ben nyertük vissza függetlenségünket. «Most, amikor visszanyertük nemzeti függetlenségünket, most még sokkal inkább, mint eddig elérkezett az ideje, hogy visszanyúljunk Hunyadi, Rákóczi, Petőfi életét és erőteljes hagyományaihoz», — állapítja meg a MDP II. Kongresszusa, Szükséges, hogy emlékezzünk dicső multunkra, a haladásért vívott küzdelmünkre, mert tanulságul szolgál az új nemzedéknek megtanulja, hogy hogyan kell élni, dolgozni, harcolni a magyar nép függetlenségéért».

A Rákóczi szabadságharcot az ország gyarmati helyzete váltotta ki. A török kiűzése után új korszakok — a Habsburgok kezdték megszállni az országot. Az új megszállók még kegyetlenebbül zsarolták népünket, fosztogatták hazánkat. Az egykori írásokból tudjuk, hogy milyen állapotok voltak. II. Rákóczi Ferenc emlékirataiban ezt írja: «A köznépket fogyott minden értékéből és kétségbeesett. Sokan felakasztották magukat, mások török szolgálatba álltak, sőt olyanok is akadtak, akik feleségüket a végrehajtnak, gyermekeiket a törököknek adták zálogba».

Az ország népével a török is szelidebben bánt, s az osztrákok egy esztendeji sarcolása fölött azzal, amit a törököknek 50 esztendeig fizettek».

Ez a szomorú helyzet olaj volt arra a tűzre, ami a 150 éves török pusztítás hamuja alatt izzott. A szabadságra vágyó, sorruk jobbra fordulásáért harcoló szegény legények az érdem, hogy ezt a tüzet lángra lobbantották és ha csak néhány évre is, magasra tartották. Mezítlábas jobbágyok, bujdosó legények szálltak szembe — eleinte kezdetleges fegyverekkel — a német megszállókkal. Ővék az érdem, hogy a nép mellé álltak olyan kiváló férfiak is, mint II. Rákóczi Ferenc és Bercsényi Miklós.

A nemesség jórésze sokáig nem tudta, melyik pártra álljon, mert egyformán «félt a néptől és a németektől». (Rákóczi) Hóvá-tartozásukat csak a jobbágyok bátor fellépése, a kurucz seregek sikerei és Rákóczi élesen hangsúlyozott németellenes törekvései döntötték el.

A kisebb nemesség nagyrészenek, a nagybirtokosok egy részének csatlakozása megteremtette a siker egyik feltételét. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kedvező nemzetközi helyzetet kívül a szabadságharc első éveinek ragyogó sikerét a a nemzeti összefogás teremtetette meg. A közös ellenség elleni összefogás, a közösen vívott győzelmes harcok félretették azokat a gondokat, bajokat, amik fékezhetők volna a szabadságharc menetét. Anyagi javakat, emberi életeket áldoztak azért, hogy szabad hazában, emberi módon éljenek, hogy Magyarországot a polgári fejlődés útjára lépjen. A szabadságharc kezdeti — felfelé ívelő szakaszán — összefogott némes és jobbágy, katolikus és protestáns, magyar, szlovák és román. Ez tette lehetővé, hogy a kurucz seregek Bécs alját ostromolják. Segítették a katonáknak beállt jobbágy családján, félretették a vallási és nemzetiségi villongásokat a «pro pátria et libertate» a «hazáért és szabadságért» nagyszerű, felemelő eszméjéért.

A szécsényi országgyűlés is a győzelmes szabadságharcnak olyan fontos nemzeti egységfront szervezeti formáját akarta megadni. A képviselőknek az országgyűlésen való megjelenése is ezt tükrözi. Rákóczi maga írja, hogy az országgyűlésen valamennyi megye és szabad királyi város követe megjelent, kivéve 4—5 várost, amelyben német helyőrség volt.»

De a megjelent képviselők között már nincs meg az egység. A protestánsok templomai visszaadásáról beszélnek. A nemesség, a nagybirtokosok ezidőre már megint úgy bánnak a jobbágyokkal, hogy azoknak nincs kedvük és lehetőségük az elnyomó ellen harcolni. A szécsényi országgyűlés lett volna hivatott arra, hogy rendezze, illetve továbfejlessze a jobbágy kérdés megoldását. Az országgyűlés 19. pontja kimondotta: «hogy akik kezdetben fegyvert fogtak, mindvégig kötelesek harcba maradni».

E rendelkezés helyes volt és a jobbágyok nem is emeltek ellene szót, de utána a kurucz zászlók alatt hűségesen harcoló jobbágy-katonák megjutalmazását, a jobbágyok felszabadítását kimondó rendelkezésnek kellett volna következni. Sajnos, ez a rendelkezés elmaradt. Éppen ennek lett a

következménye, hogy a nemzeti összefogás — amely a siker alapja volt —, a szécsényi országgyűlés után gyengült. A nemes-ség egyre nagyobb mértékben akadályozza a hazáért és szabadságért való harcot. Az arisztokrácia egyre nagyobb szerepet biztosított magának az államügyek intézésében és a hadsereg vezetésében, a jobbágyok, a szegény nép rovására. Rákóczi ugyan többször fellép ez ellen, de ezt a később hozott rendelkezéseivel sem tudja már megakadályozni. A nemesek, főurak, főpapok által zaklatott jobbágyok elkedvetlenednek, érzik, hogy nincs becsületük a vagyonos rendek miatt. Emellett a katolikus papság áruló tevékenysége, az ország nehéz gazdasági helyzete, a kedvezőtlen nemzetközi helyzet mind nehezítették a szabadság sikeres előrehaladását. Az említett okok miatt a hős kuruczseregek győzelmes zászlói nem látnak újabb sikert.

A kurucok dicső szabadságharca elbukott. Bukása ellenére méltán értékeljük, mert jelentőségében, nagyságában túl ment a korábbi Bocskay, Bethlen, Thököly által vezetett függetlenségi küzdelmeken. De a korábbi függetlenségi harcoktól abban is különbözik, hogy a nemzeti felkelés, mint Engels mondja: «teljesen ledobta magáról a vallási kötöttséget, és... leplezetlenül politikai talajon folyt le».

A Rákóczi szabadságharc után Magyarország német gyarmat lesz, amit az 1848-as honvédek, s az 1919-es vöröskatonák próbáltak megszüntetni. A hősök küzdelmét

csak átmeneti siker koronázta. Sabadságunkat, függetlenségünket a hős szovjet hadsereg vívta ki és védte meg a párt vezetője dolgozó magyar néppel együtt.

Ma, 250 évvel a Rákóczi szabadságharc után hazánk a független és szabad szovjet táborában foglal helyet. Önállóan intézi bel- és külpolitikáját. Pártunk és kormányunk vezetésével nagyszerű eredményeket értünk el a társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális élet minden területén. Szabad tíz évünk alatt többet haladtunk előre, mint évszázadok során.

A Rákóczi szabadságharc is, s maga a szécsényi országgyűlés is, sok fontos időszaki tanulsággal szolgál mindannyiunknak.

A Rákóczi szabadságharc egyik tanúsága a nemzeti egység megteremtése. Elutasítunk minden olyan nézetet, szétzúttunk minden olyan törekvést, amely a munkás-paraszt értelmiségi összefogást ezt kétségbe vonja, vagy gátolja.

Nekünk olyan nemzeti egység kell, ahol a munkások és dolgozó parasztszerek alkotó értelmiségi egységülnek és a munkásosztály vezetésével építik a független, szabad hazát. Ez az egység erős, előreviszi a nemzetet, mert egészséges gondolatait, lelkes országépítő munka követi. Mi eddig is ezen dolgoztunk és a jövőben is fő feladatunknak tekintjük népünk egységének megvédését, ápolását.

(Részletek az elhangzott beszédből)
